EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 23.09.2004
KOM(2004)608 slutlig

# GRÖNBOK

## Försvarsupphandlingar

(framlagt av kommissionen)

# INNEHÅLLSFÖRTECKNING


INLEDNING ..... 3

I. MOTIV FÖR INSATSER PÅ OMRÅDET FÖRSVARSUPPHANDLINGAR ..... 3

1. Uppdelade försvarsmarknader ..... 4

2. Försvarsupphandlingarnas särdrag ..... 4

2.1 Statens dominerande roll ..... 4

2.2 Krav på trygg försörjning och sekretess ..... 5

2.3 Komplicerade program för materielanskaffning ..... 5

3. Den rättsliga ramens begränsningar ..... 5

3.1 Gemenskapens undantagssystem ..... 5

3.2 Skild nationell lagstiftning ..... 7

3.3 Särskilda system för samarbetsprogrammen ..... 8

II. DISKUSSIONSUNDERLAG FÖR ÅTGÄRDER PÅ EU-NIVÅ ..... 8

1. Förtydliga den befintliga rättsliga ramen på gemenskapsnivå ..... 9

2. Komplettera gemenskapens rättsliga ram med ett särskilt instrument ..... 9

2.1. Mål ..... 9

2.2 Innehåll ..... 10

SAMRÅDETS UPPLÄGGNING ..... 11

## INLEDNING

Denna grönbok är en av de åtgärder Europeiska kommissionen planerade i sitt meddelande mot en EU-politik för försvarsutrustning, som antogs den 11 mars 2003[1]. Genom dessa åtgärder avser Europeiska kommissionen att bidra till en stegvis uppbyggnad av en europeisk marknad för försvarsmateriel (*European Defence Equipment Market*, EDEM), med mer insyn och större öppenhet mellan medlemsstaterna. Syftet är att öka den ekonomiska effektiviteten inom denna sektor, utan att bortse från dess särdrag.

Utvecklingen mot en marknad på EU-nivå är en av nyckelfrågorna när det gäller att stärka EU-industrins konkurrenskraft, se till att försvarsresurserna fördelas på ett bättre sätt och stödja utvecklingen av EU:s militära kapacitet inom ramen för den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken.

I samband med att EU inrättar en byrå som skall vara ansvarig för frågor om försvarsresurser, forskning, anskaffning och försvarsmateriel blir det ännu viktigare att upprätta en sådan marknad.

För att en europeisk marknad för försvarsmateriel ska kunna förverkligas krävs ett antal kompletterande initiativ, bl.a. upprättandet av en lämplig lagstiftningsram i fråga om anskaffning av försvarsmateriel. Försvarsmarknaderna är för närvarande uppdelade land för land. Om de öppnades skulle handelsmöjligheterna för de europeiska företagen inom sektorn öka, även för små och medelstora företag. Detta skulle bidra till företagens tillväxt och stärka deras konkurrenskraft.

Syftet med denna grönbok är att, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, fortsätta den debatt som redan inletts i frågan[2]. Därför har Europeiska kommissionen under förberedelserna samarbetat med två arbetsgrupper bestående av företrädare för medlemsstaterna och EU:s industriföretag.

I grönbokens första del förklaras varför det är motiverat att vidta specifika åtgärder. En beskrivning ges av dagsläget på de olika marknaderna, deras många särdrag samt den befintliga lagstiftningen. Utifrån dessa faktauppgifter utvecklas i den andra delen idéer om vilka insatser som kan bli aktuella.

## I. MOTIV FÖR INSATSER PÅ OMRÅDET FÖRSVARSUPPHANDLINGAR

Medlemsstaternas försvarsutgifter utgör en ansenlig andel av de offentliga utgifterna – ungefär 160 miljarder euro i de 25 medlemsstaterna. En femtedel används för inköp av försvarsmateriel (anskaffning samt forskning och utveckling)[3].

---

1 KOM(2003) 113 slutlig.

2 Arbete i rådets grupp för europeisk försvarsmaterielpolitik (POLARM), Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) och den grupp (*Agency Establishment Team*) som fått i uppdrag att inrätta Europeiska försvarsbyrån.

3 Källor: Nato och Sipri (*Stockholm International Peace Research Institute*) 2002.

Försvarsupphandlingarna utmärks i dag av att de är uppdelade mellan länderna (punkt 1), av särdrag jämfört med andra offentliga upphandlingar (punkt 2) och av en rättslig ram som är komplicerad att tillämpa (punkt 3).

## 1. UPPDELADE FÖRSVARSMARKNADER

Medlemsstaternas sammanlagda militära utgifter är ansenliga, men är i hög grad uppdelade på nationella marknader. Detta är idag ett stort problem för samtliga medlemsstater som har en egen försvarsindustri. Till följd av budgetnedskärningar och omstruktureringar av styrkorna är de nationella marknaderna – även i stora länder – inte längre tillräckligt stora för att uppnå de produktionsvolymer som krävs för att amortera de höga forsknings- och utvecklingskostnaderna för vapensystem. Detta faktum, tillsammans med uppdelningen av forsknings- och utvecklingsarbetet i Europa, innebär ökade kostnader för skattebetalarna samtidigt som det minskar den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft och dess förmåga att tillgodose den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens behov i fråga om kapacitet. Eftersom den berörda tekniken har dubbla användningsområden (militärt och civilt) påverkar detta även EU-industrins konkurrenskraft på ett övergripande sätt.

Under de senaste tio åren har vissa framsteg gjorts, bl.a. genom det ökade europeiska samarbetet i fråga om försvarsmateriel och genom att försvarsmarknaderna börjat öppnas för konkurrensen inom EU. Dessa initiativ har endast gett blygsamma resultat, och har inte kunnat leda till upprättandet av en europeisk försvarsmarknad. I fråga om de program som genomförs i samarbete mellan länder är det fortfarande vanligt att principen om rimlig avkastning på investeringar tillämpas. Detta begränsar i regel öppnandet av marknaden till de länder som deltar i samarbetet och medför en fördelning av arbetet som grundas på enbart nationella industripolitiska kriterier. När det gäller nationella anskaffningar är det fortfarande endast en liten del av upphandlingarna som avgörs med hjälp av ett konkurrensförfarande. Oberoende av vilket förfarande som tillämpas dominerar nationella leverantörer.

## 2. FÖRSVARSUPPHANDLINGARNAS SÄRDRAG

Försvarsupphandlingarnas särdrag är en följd av försvarsmaterielens och tillhörande tjänsters själva natur. Den bestäms inte enbart av ekonomiska och tekniska faktorer, utan beror även på de enskilda medlemsstaternas säkerhets- och försvarspolitik[4]. Försvarsindustrin är följaktligen av strategisk natur, och står i ett specifikt förhållande till staten.

### 2.1 Statens dominerande roll

Till följd av de senaste årens privatiseringar och arbete för att optimera upphandlingspolitiken har statens roll minskat, men den är fortfarande dominerande. I egenskap av enda kund fastställer staten produktefterfrågan utifrån militära behov kopplade till de strategiska målen, och bestämmer därigenom marknadens omfattning. Staten bidrar, i varierande utsträckning i olika länder, till finansieringen av forskning och utveckling, och påverkar på så sätt industrins tekniska kunnande och konkurrenskraft på lång sikt. Det är staten som reglerar handeln med försvarsmateriel, som den kontrollerar genom att ge ut de exportlicenser som företagen behöver även för att leverera materiel inom EU, och genom att ge tillstånd att lämna in anbud.

[4] Se dokumentet från rådets POLARM-grupp, som fogats till meddelandet KOM(1997) 583, 4.12.1997.

Denna styrning återfinns även, på ett mer begränsat sätt, i fråga om industriella omstruktureringar och t.o.m. aktieägande.

### 2.2 Krav på trygg försörjning och sekretess

Försvarets behov innebär att försörjningskällorna måste tryggas under materielprogrammens hela livscykel, från utformningen fram till den dag utrustningen tas ur bruk, i fredstid såväl som i krigstid. Staten kan således behöva särskilda försörjningsgarantier. Att bibehålla en helt nationell försvarsindustri kan framstå som ett tillförlitligt sätt att tillvarata strategiska intressen och reagera i akuta situationer (militära insatser).

För staten kan försvarets behov även innefatta tillgång till materiel som säkrar styrkornas tekniska överlägsenhet på fältet. Detta kräver bl.a. att programmen och tillhörande kravspecifikationer är sekretessbelagda. Kravet på att skydda konfidentiell information tvingar företagen att erhålla specifika, nationella godkännanden.

### 2.3 Komplicerade program för materielanskaffning

Programmen för materielutveckling är komplicerade. Produktionsvolymen är begränsad, och riskerna för kommersiella misslyckanden gör också statens stöd nödvändigt. Materielen består ofta av nya system där både militär och civil teknik ingår. Deras livscykel är lång: tiden mellan den tidpunkt då behovet formuleras till den då ett system tas ur bruk kan vara upp till 50 år. Prisvärdhet och riskhantering måste kunna garanteras under hela denna period. Därför behöver staten ha tillgång till industriell kapacitet och lämplig teknik under ett systems hela livscykel, och ha ett beständigt och tillförlitligt förhållande till leverantörerna.

Anskaffningen av ”färdigproducerad vapenutrustning”[5] sker ofta mot ”kompensation”. Det innebär att det köpande landet kräver en motprestation som kan överstiga 100 % av avtalsvärdet för köparlandet. Motprestationen kan vara direkt, genom beställningar från nationella företag eller överföring av kunskap och teknik i samband med det ursprungliga avtalet. Den kan också vara indirekt, och gälla andra sektorer än den som berörs av avtalet, även civila.

## 3. DEN RÄTTSLIGA RAMENS BEGRÄNSNINGAR

### 3.1 Gemenskapens undantagssystem

Försvarssektorns särställning erkändes redan när Europeiska gemenskapen grundades, genom det undantagssystem som föreskrivs i artikel 296 i EU-fördraget. Artikel 296.1 lyder som följer:

”*a) Ingen medlemsstat skall vara förpliktad att lämna sådan information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.*

[5] Försvarsmateriel som redan är utvecklat och färdigt till försäljning

*b) Varje medlemsstat får vidta åtgärder, som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel; sådana åtgärder får inte försämra konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden vad gäller varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål.*[6]"

Genom att den har en allmän räckvidd kan denna bestämmelse tillämpas även på offentliga upphandlingar.

I artikel 10 i det nya direktivet 2004/18/EG klarläggs att gemenskapens bestämmelser om offentlig upphandling ska tillämpas på offentliga kontrakt som tilldelas av upphandlande myndigheter på försvarsområdet, med förbehåll för artikel 296 i EU-fördraget. Det innebär att EU:s regler i princip även kan tillämpas på försvaret, men att medlemsstaterna har möjlighet att göra undantag från dem i särskilt föreskrivna fall på särskilt föreskrivna villkor. Under alla omständigheter får möjligheten till undantag enligt artikel 296 i EU-fördraget inte användas vare sig för civila varor eller för varor som inte är avsedda för specifikt militära ändamål, även om de köps in av försvarsmakten.

Domstolen har i sin rättspraxis satt restriktiva gränser för tillämpningen av detta undantag genom att fastslå följande[7]:

– Undantaget är inget allmänt och automatiskt förbehåll, utan ska motiveras i varje enskilt fall. Det innebär att varje stat kan sekretessbelägga information som kan äventyra dess säkerhet och hävda ett undantag från bestämmelserna för den inre marknaden i fråga om vapenhandel. För varje avtal måste staten bedöma huruvida det ska omfattas av undantaget.

– Tillämpningen av nationella undantagsåtgärder kan endast motiveras om det är nödvändigt för att slå vakt om de väsentliga säkerhetsintressen som åberopas.

– Den medlemsstat som planerar att utnyttja undantaget bär bevisbördan.

– Bevisen ska, om så krävs, framläggas för nationell domstol eller, i förekommande fall, för EG-domstolen om kommissionen väckt talan där genom sina befogenheter som fördragets väktare.

Allmänt sett kan således medlemsstaterna göra undantag från bestämmelserna i fördraget och i EG-direktiven, men endast på vissa, bestämda villkor. Vid tillämpningen av denna regel uppstår dock följande svårigheter:

– Eftersom det inte finns någon exakt tolkning av dessa bestämmelser tillämpas i praktiken detta undantag nästan alltid vid offentliga upphandlingar. Trots domstolens klargöranden tyder det lilla antalet offentliggöranden i Europeiska unionens officiella tidning på att vissa medlemsstater anser att de kan tillämpa undantaget automatiskt.

---

[6] I enlighet med artikel 296.2 antog rådet 1958 en förteckning över varor på vilka bestämmelserna i artikel 296.1 ska tillämpas.

[7] Bl.a. genom domar i mål 222/84, Johnston, och i mål C-414/97, kommissionen mot Spanien. Den sistnämnda domen gällde moms, men är tillämplig på offentliga upphandlingar.

– Begreppet ”väsentliga säkerhetsintressen” har inte definierats vare sig i gemenskapsrätten eller i domstolens rättspraxis. Det innebär att medlemsstaterna i praktiken har ett mycket stort utrymme för skönsmässig bedömning av vilka upphandlingar som kan komma att skada dessa intressen.

– För att begränsa tillämpningsområdet för artikel 296 i EU-fördraget är förteckningen från 1958[8] inte någon lämplig grund eftersom den aldrig offentliggjorts på ett officiellt sätt, och inte heller uppdaterats sedan dess.

Man kan således konstatera att försvarsupphandlingarna fortfarande i stor utsträckning endast omfattas av nationell lagstiftning.

### 3.2 Skild nationell lagstiftning

I fråga om försvarsupphandlingar föreskrivs i de flesta länders nationella rätt undantag från tillämpningen av bestämmelserna om offentlig upphandling. Graden av insyn varierar. Detta utgör en potentiell svårighet för leverantörer i andra länder.

- **Offentliggöranden av anbudsförfaranden** sker i särskilda nationella tidningar, vars innehåll, utgivningsfrekvens och spridningssätt varierar mellan de olika länderna.

- De möjligheter att **inte offentliggöra upphandlingar** som föreskrivs i nationell lagstiftning är omfattande och olika från land till land.

- **De tekniska kravspecifikationerna** är ofta mycket detaljerade och grundas på olika standarder.

- I **urvalskriterierna** avseende leverantörer tas i vissa medlemsstater hänsyn till deras förmåga att erbjuda industriell kompensation. I de flesta medlemsstater beaktas sekretess och försörjningstrygghet. Definitionen av dessa kriterier är vag, och bedömningen sker inte enligt enhetliga krav. Ibland hänvisar man till varornas ursprung eller leverantörernas nationalitet.

- **Konkurrensförfaranden** genomförs huvudsakligen genom förhandlade förfaranden. Reglerna för dessa förfaranden varierar, bl.a. i frågan om förhandlingarnas omfattning och möjligheterna att ändra föremålet för avtalet.

- **Tilldelningen** av kontrakt grundas i första hand på kriteriet om det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. I vissa länder beaktas dock tryggad försörjning och industriella kompensationer på nytt i detta steg.

Dessa hinder har lett till att vissa medlemsstater inom ramen för den politiska mellanstatliga överenskommelsen om Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen, WEAG[9], åtagit sig att harmonisera innehåll och publiceringsförfaranden i nationella tidningar, och att följa öppnare regler för konkurrensförfaranden. Detta system grundas på relevanta principer, men har dock

---

[8] Se fotnot 5.

[9] De 16 medlemsländerna, varav 14 är medlemmar i EU (BE, DK, DE, EL, ES, FR, IT, LU, NL, PT, UK, AT, FI, SE), antog 1990 riktlinjer för konkurrensförfaranden, som uppdaterades 1999.

lett till begränsade resultat, såväl i fråga om öppenhet som i fråga om konkurrens, eftersom det inte är rättsligt bindande.

### 3.3 Särskilda system för samarbetsprogrammen

Vid sidan av de nationella systemen tillämpas särskilda regler i mellanstatliga överenskommelser avseende anskaffning i samband med de program som genomförs i samarbete mellan länder[10]. Till följd av de stora investeringar som görs av de länder som deltar i programmet är det i allmänhet principen om rimlig industriell avkastning som tillämpas vid tilldelningen av beställningar.

För att begränsa de omfattande kostnader som dessa metoder medför inrättades 1996 den transnationella organisationen OCCAR[11], som 2000 blev en egen juridisk person. OCCAR:s avtalssystem är mer konkurrensinriktat, och avsikten är att ersätta systemen för ”rimlig avkastning” av varje program med en ”övergripande rimlig avkastning” som kan gälla flera år och flera program. Hur tillämpningen kommer att fungera beror dock på hur många nya program som kommer att handläggas av organisationen.

Eftersom dessa försök inte lett till tillfredsställande resultat inrättade medlemsstaterna nyligen en europeisk försvarsbyrå som står under rådets överinseende inom EU:s enhetliga institutionella ram. Försvarsbyrån ska bland annat i samråd med kommissionen bidra till att det upprättas en konkurrenskraftig europeisk försvarsmarknad[12].

## II. DISKUSSIONSUNDERLAG FÖR ÅTGÄRDER PÅ EU-NIVÅ

Ovanstående beskrivning av läget i fråga om försvarsupphandlingar visar att flera hinder begränsar de europeiska företagens möjligheter att få tillträde till medlemsstaternas marknader, vilket påverkar deras möjligheter till tillväxt.

Kommissionen förslår därför att debatten om huruvida det är lämpligt att vidta gemenskapsåtgärder i fråga om försvarsupphandlingar ska fortsätta. I dagsläget har kommissionen kommit fram till två möjliga typer av instrument. Det ena går endast ut på att klarlägga den befintliga rättsliga ramen (punkt 1), medan det andra syftar till att fastställa särskilda bestämmelser på försvarsområdet, som är anpassade till denna sektors särdrag (punkt 2).

Avsikten med dessa instrument är inte att hindra medlemsstaterna från att vidta kompletterande åtgärder i lämpliga forum. De kan inte lösa alla frågor avseende försvarsupphandlingarnas särdrag, särskilt i fråga om trygg försörjning. Detta begrepp kommer att förändras när de nationella säkerhetsintressena strålar samman inom ramen för EU:s utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Att successivt utveckla ett gemensamt synsätt på detta område kan underlätta tillämpningen av gemenskapsinstrumenten. På samma sätt kan dessa instrument bli ett användbart verktyg för ett gott samarbete mellan medlemsstaterna.

---

10 Dessa avtal ingås i regel genom specifika organ eller Nato-organ som agerar för de länder som deltar i programmet.

11 *Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement* (organisationen för samarbete på försvarsmaterielområdet). Denna organisation är, på vissa villkor, öppen för samtliga medlemsstater. För närvarande ingår endast fem länder i den (DE, BE, FR, IT, UK).

12 Gemensam åtgärd om inrättande av en europeisk försvarsbyrå, antagen av rådet den 12 juli 2004.

## 1. FÖRTYDLIGA DEN BEFINTLIGA RÄTTSLIGA RAMEN PÅ GEMENSKAPSNIVÅ

Rättsläget kan förtydligas på annat sätt än genom lagstiftning, t.ex. genom ett tolkningsmeddelande från kommissionen. Det skulle syfta till att förtydliga den befintliga gemenskapsrätten så att den lättare kan tillämpas av behöriga myndigheter och förstås av berörda aktörer. Ett tolkningsmeddelande skulle kunna antas relativt snabbt. Ett sådant meddelande kan endast bekräfta det befintliga rättsläget.

Kommissionen kan i ett sådant meddelande ytterligare förklara de principer som fastlagts av domstolen för tolkningen av artikel 296 i EG-fördraget, med särskild tonvikt på hur de ska tillämpas på upphandlingar för att i praktiken underlätta gränsdragningen mellan avtal som omfattas av undantaget och övriga avtal. För de avtal som inte omfattas av undantaget är det de vanliga bestämmelserna – direktiven om offentliga upphandlingar – som ska tillämpas.

Ett sådant meddelande är inte rättsligt bindande i sig, men de principer och bestämmelser som förklaras i meddelandet är det. Kommissionen skulle då bli tvungen att hålla sig till denna tolkning när den utövar sina befogenheter som fördragets väktare. Kommissionen måste även dra alla praktiska slutsatser av ett sådant klargörande av befintliga bestämmelser.

**Frågor**

1. Är det lämpligt/nödvändigt/tillräckligt att förtydliga den rättsliga ramen på det sätt som beskrivs ovan?

2. Finns det andra delar av gemenskapssystemet på det här området som skulle behöva klarläggas?

## 2. KOMPLETTERA GEMENSKAPENS RÄTTSLIGA RAM MED ETT SÄRSKILT INSTRUMENT

### 2.1. Mål

Gemenskapens rättsliga ram kan kompletteras med ett nytt lagstiftningsinstrument som gäller försvarsupphandlingar (varor, tjänster och entreprenad), t.ex. ett direktiv med syfte att samordna upphandlingsförfarandena[13]. Genom direktivet kan en specifik ram inrättas med bestämmelser som tillämpas på avtal som faller inom sakområdet för artikel 296 EU-fördraget, men för vilka undantag inte är motiverat (enligt de villkor som fastställs i domstolens rättspraxis). Direktivet kan tillämpas på försvarsupphandlingar som för närvarande faller inom de befintliga direktivens tillämpningsområde, men med bestämmelser som är bättre anpassade till dessa upphandlingars särdrag.

De främsta målen med ett sådant direktiv är följande:

– Ökad visshet om rättsläget, eftersom det skulle underlätta uppdelningen av avtalen i följande kategorier: a) Avtal som omfattas av de redan befintliga direktiven, b) Avtal som omfattas av det nya direktivet och c) Avtal på vilka inga gemenskapsbestämmelser tillämpas.

[13] Det handlar om ett tillvägagångssätt som liknar det som utnyttjades 1990 för att beakta särdragen i upphandlingar som gällde vatten, energi och transporter, med ett särskilt direktiv (då direktiv 93/38, ändrat genom direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004).

– Ökad information i hela EU om dessa upphandlingar, vilket medför öppnare marknader där den europeiska försvarsindustrin kan delta på ett jämlikt sätt i anbudsförfaranden i samtliga medlemsstater.

– Införande av den flexibilitet som krävs för dessa upphandlingar, genom utformning av en samling bestämmelser som är anpassade till upphandlingarnas särdrag.

Ett sådant instrument kan också tjäna som referensdokument om en medlemsstat väljer att inte utnyttja undantaget i artikel 296 EU-fördraget, även om det vore möjligt.

## 2.2 Innehåll

- Avgränsningen av direktivets **tillämpningsområde** kan grundas på en allmän definition av den försvarsmaterielkategori som omfattas eller på en förteckning. Man kan använda förteckningen från 1958, eller en annan, mer detaljerad och uppdaterad förteckning, t.ex. den som finns i Europeiska unionens uppförandekod för vapenexport[14].

- I likhet med de befintliga direktiven på andra områden kan en bestämmelse införas om att direktivet inte påverkar möjligheten att åberopa artikel 296 på de villkor som fastställts av domstolen. Dessutom kan det anges i vilka fall villkoren för tillämpningen av **undantaget** är klart och tydligt uppfyllda (t.ex. i fråga om kärnmaterial).

- De **upphandlande myndigheterna** kan vara försvarsministerier och de organ som agerar på deras vägnar, samt övriga ministerier som köper in försvarsmateriel. Tillämpningen av direktivet på andra organ, t.ex. den nya försvarsbyrån, måste definieras inom ramen för tillämpliga forum.

- Tillämpningen av direktivet ska inte påverka möjligheterna till undantag som medlemsstaterna fått inom ramen för **WTO-avtalen** och avtalet om offentlig upphandling.

- **Förfarandena** bör utformas för att trygga respekten för principerna om öppenhet och icke-diskriminering, med beaktande av dessa upphandlingars särdrag. Grundregeln kan vara att allmänt tillämpa ett förhandlat förfarande efter publicering av ett meddelande om upphandling. Man kan tänka sig att bestämma fall då ett förhandlat förfarande utan föregående publicering kan användas, med utgångspunkt i de undantag som föreskrivs i befintliga direktiv och, i förekommande fall, med ledning av nationell lagstiftning.

- **Publiceringen** kan ske genom ett centraliserat system på EU-nivå, i form av en harmoniserad bulletin. Föremålet för en upphandling kan beskrivas i form av teknisk kapacitet så att inga leverantörer diskrimineras.

- Överenskomna **urvalskriterier** kan bidra till att garantera icke-diskriminering och likabehandling av företagen, och till att beakta försvarsupphandlingarnas särdrag som t.ex. sekretess och tryggad försörjning. Kriterierna bör även utformas på ett sätt som tar hänsyn till tilldelningen av godkännanden i enlighet med reglerna för skydd av försvarshemligheter.

---

[14] Fogad till rådets uttalande av den 5 juni 1998 (8675/2/98, GUSP), i vilket en mekanism inrättas för insyn i vapenexportpolitiken.

- **Tilldelningen** av kontrakt bör ske på grundval av fastställda kriterier. Detta innebär att man börjar diskutera ett stegvis avskaffande av metoder som t.ex. direkt och indirekt kompensation.

**Frågor**

3. Är bestämmelserna i de befintliga direktiven lämpliga eller olämpliga med hänsyn till försvarsupphandlingarnas särdrag? Precisera varför?

4. Är ett specifikt direktiv lämpligt/nödvändigt för att upprätta en europeisk försvarsmaterielsmarknad och stärka den industriella och tekniska basen för EU:s försvar?

5. Vad anser ni om att tillämpa ett sådant direktiv på anskaffningar som görs av andra organ, som t.ex. Europeiska försvarsbyrån?

6. Förfaranden: Är ett förhandlat förfarande efter publicering lämpligt med hänsyn till försvarsupphandlingarnas särdrag? I vilka situationer bör man kunna tillämpa ett förhandlat förfarande utan föregående publicering?

7. Tillämpningsområde: Hur kan man bäst definiera tillämpningsområdet? Ska det vara en allmän definition, och hur ska den i så fall se ut? En ny förteckning, och vad ska den i så fall innehålla? En kombination av en definition och en förteckning?

8. Undantag: Är det lämpligt/nödvändigt att definiera en varukategori som uttryckligen undantas från direktivet?

9. Offentliggörande: Är det lämpligt att ha ett centraliserat system för offentliggöranden? Om ja, hur ska det se ut?

10. Urvalskriterier: Utöver de kriterier som redan föreskrivs i direktiven om upphandling, vilka ytterligare kriterier bör tas med för att beakta försvarets särskilda ställning? Sekretess, tryggad försörjning etc…? Hur ska de definieras?

11. Hur bör sedvanan med att begära kompensationer hanteras?

**SAMRÅDETS UPPLÄGGNING**

Den här grönboken inleder ett officiellt samråd som kommer att pågå i fyra månader räknat från den dag grönboken offentliggörs. Kommissionens generaldirektorat för den inre marknaden ansvarar för samrådet.

Grönbok

Samrådsförfarande

*Samrådets slutdatum: Fyra månader efter datumet för offentliggörande av grönboken*

Berörda parter uppmanas att lämna svar på frågorna samt synpunkter och förslag till följande adress:

c/o Europeiska kommissionen, GD Inre marknaden

Konsultation - ”Grönbok om försvarsupphandlingar”

Av. De Cortenbergh/Kortenberglaan 100 (1/100)B-1049 Bryssel

Eller per e-post

(MARKT-D2-DPP@cec.eu.int)

Grönboken finns också på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/consultations

*OBS: Alla inlägg i samråden kan komma att offentliggöras, utom om personen som gjort inlägget uttryckligen begär att det ska behandlas konfidentiellt.*